

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS INFORMACINIŲ IŠTEKLIŲ VALDYMO
ĮSTATYMO NR. XI-1807 2 IR 29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(toliau – Projektas)
(TAP NR. 19-620) (TAIS NR. 19-4623)

Nr.
Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį Lietuvos Respublikos Konstitucijai, įstatymams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projektu keičiamas Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo (toliau – VIIVĮ) 2 straipsnis, kuriuo siekiama apibrėžti naują *valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos* sąvoką, nors analogiška sąvoka yra apibrėžta Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 2 straipsnio 8 dalyje. Atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 6.5 papunktį, kuriame nustatyta, kad viename įstatyme apibrėžta sąvoka neturi būti apibrėžiama kituose įstatymuose, nebent specialiajame įstatyme pateikta sąvokos apibrėžtis yra būdinga tik tam tikrai santykių sričiai, siūlytume daryti nuorodą į įstatymą, kuriame sąvoka jau yra apibrėžta. Tokiu būdu, keičiantis sąvokos apibrėžimui viename įstatyme, nebūtų reikalinga keisti kito įstatymo. Be kita ko, siūlome atskleisti siūlomos sąvokos įvedimo poveikį praktikoje, pvz., kokie subjektai nebeturėtų galimybės gauti registrų duomenų neatlygintinai.

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 2, 5, 6, 43 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 43-2, 43-3 straipsniais įstatyme, kuris įsigalios 2019 m. liepos 1 d., VIIVĮ 2 straipsnį pildant naujomis dalimis, vartojama straipsnio dalių numeracija su novelomis.

2. Vienas iš Projekto tikslų nurodomas siekis sudaryti galimybę kompensuoti registrų tvarkytojui dalį neatlygintino duomenų teikimo ir registravimo sąnaudų už faktiškai suteiktas paslaugas, nes dėl šiuo metu esančio teisinio reguliavimo registrų tvarkytojas (aiškinamajame rašte įvardijama VI „Registrų centras“) susiduria su apyvartinių lėšų trūkumu. Atkreipiame dėmesį, kad esamas teisinis reguliavimas galioja *tik keturis mėnesius*, o siūlomas teisinis reguliavimas grindžiamas vienos įmonės pavyzdžiu, nors jokie objektyvūs duomenys nėra pateikiami. Siekiant teisėkūros tikslingumo principo užtikrinimo, siūlome Projekto aiškinamąjį raštą papildyti informacija, įrodančia, kad siekiamo tikslo negalima pasiekti kitomis priemonėmis.

3. Pritardami Teisingumo ministerijos 2 pastabai ir siekiant teisėkūros aiškumo, efektyvumo ir sistemiškumo principų užtikrinimo, manome, kad teikiant Projektą, turėtų būti

įvertintos visos registrų duomenų teikimo ir registravimo atlygintinumo teisinio reguliavimo problemos. Be to, siūlome įvertinti stebimas teisėkūros iniciatyvas, kai dalis registrų tvarkytojų linkę teikti duomenis visiems duomenų gavėjams neatlygintinai motyvuodami tuo, kad pagal VIIIVĮ 29 straipsnio 5 dalį registro duomenų, registro informacijos, registrai pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų teikimo sąnaudos turi būti registro tvarkytojo lėšomis patikrintos auditoriaus ar audito įmonės, kas jiems sukelia žymiai didesnę finansinę naštą nei registro duomenų teikimas neatlygintinai.

4. Projekto 2 straipsniu keičiamo VIIIVĮ 29 straipsnio 4 dalies redakcija stokoja teisinio aiškumo, kadangi yra vartojamos skirtingos formuluotės, pvz., *sąnaudų finansavimo* formuluotė ir *sąnaudų kompensavimo* formuluotė, formuluotė „*sąnaudų pagrįstumas*“ ir formuluotė „*sąnaudų <...> dydžio pagrįstumas*“. Siūlome atskleisti šių formuluočių skirtumus arba jas suvienodinti. Kita vertus, atkreipiame dėmesį, kad iš siūlomo teisinio reguliavimo nėra aišku, koks bus sąnaudų finansavimo (kompensavimo) mechanizmas, kokie numatomi terminai (periodiškumas), finansavimo (kompensavimo) dalimis dydžiai ir pan. Siūlome papildyti Projektą nuostatomis, pašalinančiomis šiuos neaiškumus, arba papildyti aiškinamąjį raštą atskleidžiant sąnaudų finansavimo (kompensavimo) mechanizmą bei įvertinant, ar nebus sukurta registrų tvarkytojams papildoma administracinė našta dalies sąnaudų finansavimui (kompensavimui) gauti.

5. Projekto 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas įstatymo įsigaliojimo terminas „2019 m. birželio 1 d.“ yra nerealus ir tikslintinas atsižvelgiant į įstatymų svarstymo ir priėmimo procedūrą Seime terminus. Projektą teikiamu nutarimu prašoma svarstyti skubos tvarka motyvuojant, kad reikalinga skubiai išspręsti praktines neatlygintino duomenų teikimo ir registravimo sąnaudų centralizuoto kompensavimo registro tvarkytojui problemas. Atkreipiame dėmesį, kad Konstitucinis Teismas 2019 m. balandžio 16 d. nutarime Nr. KT12-N4/2019 pažymėjo, kad „viešai paskelbus šį Konstitucinio Teismo nutarimą Konstitucinio Teismo posėdyje, pagal Seimo statuto 162 straipsnio (2004 m. lapkričio 9 d. redakcija) 2 dalį įstatymų svarstymo skubos tvarka procedūra turėtų būti taikoma motyvuotu šioje dalyje nurodytų subjektų (Respublikos Prezidento, Seimo Pirmininko arba jį pavaduojančio Seimo Pirmininko pavaduotojo, Seimo opozicijos lyderio, pagrindinio komiteto, frakcijos arba Vyriausybės) teikimu tik tokiais atvejais, kai šios tvarkos taikymas motyvuojamas ypatingais atvejais, kai dėl susiklosčiusių politinių, socialinių, ekonominių ar kitų aplinkybių būtina skubiai nustatyti naują ar pakeisti galiojantį teisinį reguliavimą siekiant užtikrinti svarbius visuomenės ir valstybės interesus, apsaugoti kitas konstitucines vertybes.“ Šiame kontekste Projekto rengėjams siūlome įvertinti Vyriausybės prašymo Projektą svarstyti skubos tvarka tikslingumą.

Teisės grupės patarėja

Erika Vaivadienė

Erika Vaivadienė, tel. 8 706 63843, el.p. erika.vaivadiene@lr.lt